

INFORMACJA DODATKOWA

GMINA WRZEŚNIA

ul. Ratuszowa 1
62 -300 Września

Sprawozdanie finansowe za okres

01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.

Oświadczamy, że:

1. Sprawozdanie finansowe łączne dla 14 jednostek budżetowych Gminy Września za rok 2019, na które składa się:

1. *bilans*
2. *rachunek zysków i strat (wariant porównawczy)*
3. *zestawienie zmian w funduszu jednostki*
4. *informacja dodatkowa*

sporządzone zostało zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa na podstawie ksiąg rachunkowych, które zawierają kompletnie ujęte wszystkie operacje gospodarcze dotyczące okresu sprawozdawczego, udokumentowane dowodami własnymi i obcymi.

2. W sprawozdaniu finansowym ujawnione zostały wszystkie zdarzenia, które nastąpiły po dacie bilansu i mogłyby mieć wpływ na trafność sformułowania opinii o prawidłowości i rzetelności naszego sprawozdania oraz ocenę sytuacji majątkowej i finansowej jednostki.

3. Obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji został wypełniony zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, a jej wyniki prawidłowo udokumentowane i ujęte w księgach rachunkowych.

4. Posiadamy pełną świadomość ponoszonej przez nas odpowiedzialności za prawidłowość i rzetelność przedkładanego sprawozdania oraz stanowiących podstawę jego sporządzenia ksiąg rachunkowych i dowodów księgowych.

WPROWADZENIE

DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Sprawozdanie finansowe **Gminy Września**, z siedzibą we Wrześni, ul. Ratuszowa 1 zostało sporządzone zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2019 poz. 351 ze zm.) z uwzględnieniem zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2471).

Jednostka, ze względu na specyfikę działalności oraz potrzeby organu nadzorującego sporządza sprawozdanie finansowe ze szczegółowością większą niż określona w cyt. wyżej rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów.

Część I:

1. Do zadań Jednostki należy - przedmiot działalności określony został w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 lutego 2019 r. poz. 506 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o samorządzie gminnym) - art. 7 ust 1.

Gmina Września działa na podstawie statutu Gminy Września – tekst ujednolicony opracowany na podstawie Uchwały Nr IX/112/2011 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 30 listopada 2011 r. oraz Uchwały Nr XXXIX/494/2018 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 19 października 2018 r.

2. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku oraz porównywalne dane finansowe za 2018 rok.

Założenie kontynuacji działalności

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez *Gminę Września* w dającej się przewidzieć przyszłości, gdyż nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez nią działalności.

3. Wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne

Sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne 14 jednostek budżetowych Gminy Września. Zostało sporządzone na podstawie informacji jednostek budżetowych sporządzających samodzielnie sprawozdania finansowe.

4. Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

Metody wyceny aktywów i pasywów oraz metoda sporządzania rachunku zysków i strat

W roku obrotowym 2019 stosowano zasady wynikające z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 poz. 351 ze zm.), z uwzględnieniem szczególnych zasad wyceny zawartych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza

granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 poz. 2471).

Przyjęte przez jednostkę zasady (polityka) rachunkowości opisane zostały w ustalonej przez Burmistrza Miasta i Gminy Września dokumentacji – Zarządzenie Nr WOR.0050.2.7.2018 z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości, Zarządzenie nr WOR.0050.2.65.2019 z dnia 10 czerwca 2019 roku w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie wprowadzenia dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości.

Środki trwałe

Środki trwałe wyceniane były według poniższych zasad:

- 1) w przypadku zakupu przez jednostkę – wg ceny nabycia lub ceny zakupu,
- 2) w przypadku ujawnienia (np. w trakcie inwentaryzacji) – wg ceny nabycia lub zakupu, wynikającej z posiadanych w sprawie dokumentów, z uwzględnieniem stopnia ich zużycia, a przy ich braku – wg wartości rynkowej z dnia ich ujawnienia, ustalonych zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości,
- 3) w przypadku otrzymania w spadku lub w formie darowizny – wg wartości (ceny) rynkowej, ustalonej zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości na dzień otrzymania, nie wyższej jednak od wartości tego środka trwałego określonego w umowie o jego przekazaniu,
- 4) w przypadku otrzymania środka trwałego w sposób nieodpłatny w drodze decyzji właściwego organu (np. od Skarbu Państwa) lub innej jednostki samorządu terytorialnego – w wysokości określonej w tej decyzji lub innym dokumencie o jego przekazaniu,
- 5) w przypadku otrzymania od innej jednostki organizacyjnej Gminy Września w ramach przesunięcia środka trwałego na podstawie decyzji lub innych postanowień właściwego organu (z reguły na podstawie dowodu PT) – w wysokości wartości początkowej brutto i dotychczasowego umorzenia środka trwałego z poprzedniego miejsca jego użytkowania.

Zgodnie z art. 16j ustawy o pdop oraz art. 22j ustawy o pdof zastosowano indywidualne stawki amortyzacyjne dla niektórych środków trwałych, wykorzystywanych na potrzeby własne albo oddane do używania na podstawie umowy najmu lub dzierżawy. Odpisów amortyzacyjnych przy w/w środkach trwałych dokonuje się metodą liniową – w równych latach przez cały okres amortyzowania.

W związku z powyższym stosownie do treści art. 16i ust. 5 ww. ustawy stosuje się obniżone stawki amortyzacyjne dla środków w grupie II – sieci wodociągowych i kanalizacyjnych (przewidywany okres eksploatacji dłuższy niż 20 lat), tj dla.

- a) sieci wodociągowo – kanalizacyjnych - 0,5%
- b) przepompowni ścieków - 5,0 %

Obniżone stawki amortyzacyjne dla w/w środków stosuje się w odniesieniu do inwestycji nowo rozpoczynanych lub modernizowanych obcych środków trwałych.

Środki trwałe ewidencjonuje się, w zależności od wartości początkowej, w podziale na:

- a) podstawowe środki trwałe o wartości początkowej min. 10 000,00 zł – na koncie 011 (środki trwałe),
  - b) pozostałe środki trwałe o wartości początkowej od 500 zł do 9 999,99 zł – na koncie 013 (pozostałe środki trwałe),
  - c) środki trwałe stanowiące pomoce dydaktyczne ujmowane są na koncie 013 (pozostałe środki trwałe) bez względu na wartość początkową.
2. Od 1 stycznia 2019 r. kwota 10 000,00 zł ma zastosowanie do kosztów ulepszenia środków trwałych bez względu na datę przyjęcia ich do używania. Zatem koszty ulepszenia do 10 000,00 zł są zrównane z kosztami remontu i nie zwiększają wartości początkowej środka trwałego.
3. Środki trwałe uważa się za ulepszone, gdy suma wydatków poniesionych na ich przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję, adaptację lub modernizację przekracza 10 000,00 zł i wydatki te powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środków trwałych do używania.”

Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne wyceniane były w cenie ich nabycia lub – co najmniej – w cenie zakupu, zaś otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu – w wartości określonej w tej decyzji, natomiast otrzymane w formie darowizny – w wartości rynkowej na dzień nabycia. Wartość rynkową w takim przypadku określa się na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia.

Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej równej lub wyższej od 10 000,00 zł podlegają

umarzaniu na podstawie aktualnego planu amortyzacji. Roczne stawki amortyzacyjne ustalane są zgodnie z art. 16m ust. 1 updog i wynoszą:

- a) od licencji (sublicencji) na programy komputerowe oraz od praw autorskich – 50%,
- b) od pozostałych wartości niematerialnych i prawnych – 20%.

2. Wartości niematerialne i prawne zakupione ze środków na wydatki bieżące oraz stanowiące pierwsze wyposażenie nowych obiektów o wartości początkowej od 500,00 zł do 9 999,99 zł umarzane są w 100% w miesiącu przyjęcia do używania.

Nieruchomości ewidencjonuje się i wycenia według wartości wypłaconego odszkodowania w przypadku przejęcia (decyzje), na podstawie wartości określonych aktami notarialnymi lub na podstawie Zarządzenia Nr 256 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 14 października 2014 r. w sprawie ustalenia średnich cen 1 m² gruntów komunalnych na terenie Miasta i Gminy Września przyjętych do celów ewidencyjnych oraz Zarządzenia Nr 127 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia średnich cen 1 m² gruntów komunalnych na terenie Miasta i Gminy Września przyjętych do celów ewidencyjnych.

Udziały (akcje) w innych jednostkach i inne trwałe aktywa finansowe

Długoterminowe aktywa finansowe, tj. akcje, udziały i inne długoterminowe papiery wartościowe przyjmuje się do ewidencji w cenie nabycia lub w cenie zakupu.

Należności i zobowiązania, zarówno długo- jak i krótkoterminowe, z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz z różnych pozostałych opłat i tytułów niepodatkowych, objęte ewidencją budżetu gminy oraz jednostki budżetowej, wprowadza się do ksiąg rachunkowych wg ich wartości nominalnej wynikającej z dokumentów księgowych, tj. w wysokości kwot wynikających z prawidłowego ustalenia oraz rozliczenia podatków i innych rozrachunków budżetu gminy i jednostki budżetowej, w tym także na podstawie not odsetkowych i innych dowodów ustalających wysokość należności lub zobowiązania.

Natomiast na dzień bilansowy należności i zobowiązania budżetu gminy i jednostki budżetowej z tytułu:

1) dostaw, robót i usług oraz rozrachunków z tytułów niebędących podatkami lub opłatami publicznoprawnymi, a także niebędących należnościami Skarbu Państwa przy realizacji zadań zleconych, wycenia się w kwotach wymagających zapłaty, wynikających z posiadanych i ujętych w ewidencji księgowej dowodów księgowych, w tym także nieuregulowanych – wystawionych dłużnikom i otrzymanych od wierzycieli – not księgowych,

2) podatków i opłat lokalnych oraz innych opłat publicznoprawnych, a także należności przy realizacji zadań zleconych lub powierzonych, stanowiące dochody Skarbu Państwa wycenia się w kwotach wymagających zapłaty, a więc łącznie z należnymi odsetkami za zwłokę, choćby nie były one jeszcze potwierdzone właściwym dowodem księgowym, np. w postaci noty odsetkowej.

Dodatkowo dla celów bilansowych należności wycenione w powyższy sposób koryguje się (pomniejsza) o dokonane zgodnie z obowiązującymi przepisami i ustaleniami wewnętrznymi odpisy aktualizujące.

Zapasy materiałów

Materiały wycenia się w cenach ewidencyjnych równych cenom nabycia lub zakupu, jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości. W jednostce wycenia się je w cenach zakupu.

Jednostka prowadzi ewidencję materiałów ilościowo – wartościową.

Przyjęcie materiałów do magazynu następuje w rzeczywistych cenach zakupu.

W bilansie rzeczowe składniki aktywów obrotowych wyceniane są w cenach nabycia lub koszcie wytworzenia z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny, która w tym przypadku oznacza, że cena zakupu lub koszt wytworzenia nie mogą być wyższe od ich ceny sprzedaży netto (określonej w art. 28 ust. 5 ustawy o rachunkowości) w dniu bilansowym.

Na dzień bilansowy składniki zapasów nabyte przez jednostkę wycenia się według ceny ich zakupu.

Inwestycje

Inwestycje (tj. środki trwałe w budowie) – są to wszelkie koszty (nakłady) poniesione w okresie budowy, montażu, przystosowania, ulepszenia i nabycia podstawowych środków trwałych, w tym koszty dokumentacji oraz koszty nabycia pozostałych środków trwałych, stanowiących pierwsze wyposażenie nowych obiektów, pogrupowane analitycznie w ewidencji księgowej wg poszczególnych zadań inwestycyjnych. Przy rejestracji tych kosztów w ewidencji księgowej stosuje się faktyczne ceny nabycia, pomniejszone o naliczony podatek VAT podlegający odliczeniu, wynikające z faktur i innych dokumentów

nabycia poszczególnych składników kosztów realizowanego zadania inwestycyjnego. Przy wycenie zaś poszczególnych zadań inwestycyjnych na dzień bilansowy – wartość tych składników aktywów określa się jako sumę kosztów nierozliczonych do dnia bilansowego, ujętych w ewidencji księgowej dla każdego zadania inwestycyjnego, z uwzględnieniem także – w razie wystąpienia określonego powodu (zdarzenia) – odpisu z tytułu trwałej utraty wartości całości lub części poszczególnych nakładów.

Odpis aktualizujący należności

dla wszystkich (podatkowych i niepodatkowych) nieuregulowanych należności dokonuje się i aktualizuje na bieżąco, tzn. w razie wystąpienia okoliczności nakazujących lub uprawniających do ich dokonania lub aktualizacji, zgodnie z przepisami art. 35b i 35c ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem również postanowień § 8 ust. 3 – 4 rozporządzenia MF w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych (...), nie później jednak niż na koniec roku kalendarzowego (tj. na dzień bilansowy).

5. Inne informacje -

Część II:

Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:

1.1. Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych:

- zmiany wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (wartość brutto)
- zmiany wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (umorzenie)

Powyższe dane prezentują tabele zamieszczone na końcu informacji dodatkowej.

1.2. Aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami:

lp.	wyszczególnienie	wartość bilansowa (stan na koniec roku obrotowego)	aktualna wartość rynkowa
1	Środki trwałe (011+016), w tym:	397 858 228,61	389 742,00
1.1	grunty	115 433 520,64	176 700,00
1.2	lokale i budynki (gr.1)	38 963 051,59	213 042,00
1.3	obiekty infrastruktury wodnej i lądowej (gr.2)	242 569 172,90	0,00
1.4	dobra kultury	892 483,48	0,00

W kolumnie 4 (aktualna wartość rynkowa) wykazano wartość dokonanej wyceny rynkowej w 2019 r. na poszczególnych środkach trwałych w grupach 0 – 1 w celu ich sprzedaży lub przyjęcia na stan.

1.3. Kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych:

nie dokonano odpisów

wyszczególnienie	stan na początek roku obrotowego	zmiana stanu odpisów w ciągu roku		stan na koniec roku obrotowego
		zwiększenia	zmniejszenia	
Wartości niematerialne i prawne				

Środki trwałe				
Środki trwałe w budowie				
Zaliczki na środki trwałe w budowie (inwestycje)				
Długoterminowe aktywa finansowe, w tym:				
- akcje i udziały				
-				

1.4. Wartość gruntów użytkowanych wieczysto:

Wartość gruntów przyjętych (otrzymanych, nabytych) przez jednostki w wieczyste użytkowanie i pozostające w ich posiadaniu na koniec roku sprawozdawczego.

wyszczególnienie	stan na koniec roku obrotowego
powierzchnia - m ²	241 324,00
wartość - zł	1 725 636,47

1.5. Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu

treść	wartość			
	stan na początek roku obrotowego	zmiany w ciągu roku		stan na koniec roku obrotowego
		zwiększenia	zmniejszenia	
Grunty, w tym:	0,00	0,00	0,00	0,00
z tytułu umów dzierżawy	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, lokale, obiekty inżynierii wodnej i lądowej, w tym:	203.333,85	0,00	0,00	203.333,85
z tytułu umów leasingu	0,00	0,00	0,00	0,00
Urządzenia techniczne i maszyny, w tym:	0,00	55.839,86	0,00	55.839,86
z tytułu umów leasingu	0,00	0,00	0,00	0,00
Środki transportu, w tym:	20.172,00	0,00	20.172,00	0,00
z tytułu umów leasingu	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne środki trwałe, w tym:	177.703,84	38.000,00	86.000,00	129.703,84
z tytułu umów leasingu	0,00	0,00	0,00	0,00
razem:	401.209,69	93.839,86	106.172,00	388.877,55

1.6. Liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych:

treść	stan na początek okresu		zwiększenia		zmniejszenia		Stan na koniec okresu	
	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość
akcje								
udziały	106 168	53 084 000,00					106168	53 084 000,00

dłużne papiery wartościowe								
inne papiery wartościowe								
razem:	106 168	53 084 000,00					106 168	53 084 000,00

1.7. Dane o odpisach aktualizujących wartość należności, z uwzględnieniem należności finansowych JST (stan pożyczek zagrożonych):

grupa należności (wg pozycji bilansu)	stan na początek roku	zmiana stanu odpisów w ciągu roku			stan na koniec roku obrotowego
		zwiększenia	wykorzystanie	rozwiązanie	
1. Należności z tytułu dostaw i usług (B II 1.)	1.097.990,08 zł	145.716,28 zł	36.990,15 zł	87.830,32 zł	1.118.885,89 zł
4. Pozostałe należności (B II 4.)	18.544.520,25 zł	774.914,08 zł	220.173,03 zł	163.477,51 zł	18.935.783,79 zł
razem:	19.642.510,33 zł	920.630,36 zł	257.163,18 zł	251.307,83 zł	20.054.669,68 zł

wykorzystanie odpisów – podaje się należności odpisane w ciężar dokonanych uprzednio odpisów z tytułu ich aktualizacji,
rozwiązanie odpisów - uznanie odpisów za zbędne, podaje się odpisy, których wartość odniesiono na pozostałe przychody operacyjne albo przychody finansowe – w zależności od rodzaju należności, których odpisy dotyczyły.

1.8. Dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego:

Jednostka jest zobowiązana do tworzenia innych rezerw na przyszłe zobowiązania, o których mowa w uor – np. na toczące się postępowania sądowe, w tym o zapłatę odszkodowań.

tytuł utworzenia rezerwy	stan na 01.01.2019	utworzenie	wykorzystanie	rozwiązanie	stan na 31.12.2019
rezerwa na toczące się postępowanie sądowe	0,00	500 000,00	383 065,73		116 934,27
rezerwa na grunty zajęte pod drogi - specustawa					
Rezerwa na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego	600 000,00				600 000,00
razem:	600 000,00	500 000,00	383 065,73		716 934,27

1.9. Podział zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywalnym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:

Zobowiązania długoterminowe to całość lub część zobowiązań, które stają się wymagalne w okresie dłuższym niż 12 m-cy od dnia bilansowego, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu dostaw i usług (art. 3 ust. 1 pkt 22 uor).

wyszczególnienie	zobowiązania o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty		
	powyżej 1 roku do 3 lat	powyżej 3 do 5 lat	powyżej 5 lat

Kredyty i pożyczki	680 624,35	0,00	0,00
Emisje obligacji	8 000 000,00	8 000 000,00	14 000 000,00
Inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00	0,00
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00	516 400,40
razem:	8 680 624,35	8 000 000,00	14 516 400,40

1.10. Kwotę zobowiązań w sytuacji, gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów uor byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego:

Zgodnie z przepisami art. 3 ust. 6 uor jednostki, które za poprzedni rok obrotowy nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

1) 17.000.000,00 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego (od 1 .01.2019 r. - 25.500.000,00 zł),

2) 34.000,000,00 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy (od 1.01.2019 r. - 51.000.000,00 zł),

3) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty

- mogą dokonywać kwalifikacji umów określanych jako leasing wg zasad określonych w przepisach podatkowych i nie stosować przepisów ust. 4 i 5.

Kwalifikacja umowy leasingu ma wpływ na określenie poziomu zadłużenia jednostki.

wyszczególnienie	kwota zobowiązania wg stanu na koniec roku
umowy leasing kwalifikowane przez jednostkę, zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy	
umowy leasing kwalifikowane przez jednostkę, zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing zwrotny	

nie dotyczy

1.11. Łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń:

Informacja dotyczy zobowiązań wykazanych w bilansie, a które wskazują na ograniczenia w dysponowaniu majątkiem jednostki.

Ograniczenia te mogą wynikać z ustanowienia następujących zabezpieczeń na poszczególnych składnikach aktywów:

- 1) hipoteki (nieruchomości),
- 2) przewłaszczenia na zabezpieczenia (prawo własności rzeczy ruchomej lub papiery wartościowe),
- 3) zastawu (rzeczy lub prawa zbywalne),
- 4) kaucji pieniężnej (środki pieniężne),

- występują zazwyczaj w związku z zaciągnięciem kredytu lub pożyczki.

wyszczególnienie zobowiązań zabezpieczonych na majątku	kwota zobowiązania	kwota zabezpieczenia	rodzaj zabezpieczenia
Kredyt bankowy	1 253 200,00	1 253 200,00	Hipoteka umowna zwykła na nieruchomościach gruntowych o nr 332/2 i 333
razem:	1 253 200,00	1 253 200,00	

1.12. Łączną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie:

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 28 uor zobowiązania warunkowe to obowiązek wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń. Zobowiązania warunkowe są ujmowane w ewidencji pozabilansowej.

rodzaj zobowiązania warunkowego	kwota zobowiązania warunkowego	forma i charakter zabezpieczenia zobowiązania warunkowego	kwota zabezpieczenia
poręczenie	1.253.200,00	WTBS do roku 2035	1.253.200,00
poręczenie	1.400.000,00	Autostrada Wlkp. S.A. do 2037 r.	1.400.000,00
razem:	2.653.200,00		2.653.200,00

1.13. Wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie:

W jednostkach najczęstszymi tytułami rozliczeń międzyokresowych czynnych są:

- dyskonto od wyemitowanych obligacji,
- koszty mediów,
- ubezpieczenia majątkowe,
- prenumeraty.

Rozliczenia międzyokresowe bierne to najczęściej zobowiązania przypadające na bieżący okres sprawozdawczy.

wyszczególnienie (tytuł rozliczeń międzyokresowych)	stan na początek roku	stan na koniec roku
Ubezpieczenia majątkowe		
.....		
razem czynne rozliczenia międzyokresowe		
.....		
razem bierne rozliczenia międzyokresowe		

Nie dotyczy

1.14. Łączną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie:

wyszczególnienie (rodzaj otrzymanych gwarancji i poręczeń)	kwota otrzymanych gwarancji i poręczeń	kwota zobowiązań zabezpieczonych otrzymanymi gwarancjami i poręczeniami
Gwarancje ubezpieczeniowe	3 461 698,36	
Gwarancje bankowe	1 743 331,52	
razem:	5 205 029,88	

1.15. Kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze:

Wykazuje się kwoty wypłaconych środków na świadczenia pracownicze z tytułu:

- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń pracowniczych
- ekwiwalentów za urlopy,
- odpraw emerytalnych,
- odpraw rentowych,
- nagród jubileuszowych

rodzaj wypłaconego świadczenia	kwota świadczenia
1. odpis na ZFŚS	2 272 146,96
2. nagrody Jubileuszowa	655 641,36
3. nagrody Burmistrza	97 815,00
4. ekwiwalent za urlop	72 604,78
5. odprawy emerytalne	426 213,96
6. odprawy rentowe	0,00
7. odprawy pośmiertne	0,00
razem:	3 524 422,06

1.16. Inne informacje:

Można zaprezentować inne, niewymienione wcześniej dane związane z bilansem lub bilansem z wykonania budżetu JST, m. in:

- wykazać środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT – kwoty wynikające z dokonanej przez kontrahentów zapłaty przy użyciu mechanizmu podzielonej płatności – saldo rachunku na 31.12.2019 r – 0,00 zł
- celowe wydaje się także szczegółowe omówienie pozycji bilansowej „Inne należności”:

Inne należności wykazane w bilansie w poz. B.II.4 – to głównie:

- a) należności JST związane z realizacją zadań zleconych
- b) odsetki od zaległości podatkowych i cywilnoprawnych
- c) koszty egzekucyjne,
- d) rekompensaty, odszkodowania i kary umowne należne JST.

2.1. Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów:

Jeżeli dotyczy – należy wykazać rodzaje zapasów oraz zmiany stanu w odpisach aktualizujących te zapasy w ciągu roku obrotowego

nie dotyczy

2.2. Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym:

wyszczególnienie	koszt wytworzenia na 1.01.2019	koszt wytworzenia na 31.12.2019
Ogółem koszty wytworzenia (we własnym zakresie) środków trwałych w budowie, w tym:	3 965 495,16	33 493 876,56
- odsetki	0,00	0,00
- różnice kursowe	0,00	0,00

2.3. Kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie:

Przychody i koszty występujące incydentalnie:

wyszczególnienie	w 2018 r.	w 2019 r.
Przychody występujące incydentalnie, w tym:	49 308,05	141 588,76
<i>losowe - odszkodowania</i>	25 119,00	22 133,53
<i>pozostałe – darowizna (spadek)</i>	24 189,05	9 320,24
<i>Pozostałe</i>	,00	110 134,99
Koszty występujące incydentalnie, w tym:	,00	2 091,00
<i>losowe – nawałnica – wartość strat</i>	,00	,00
<i>losowe – zalanie – wartość strat</i>	,00	2 091,00

2.4. Informację o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych:

Należności pozostałe do zapłaty z tytułu podatków realizowanych przez Urzędy skarbowe wynosiły:

75601§0350	143.451,78 zł
75615§0500	3.622,00 zł
75616§0360	68.715,78 zł
75616§0500	10.865,39 zł

2.5. Inne informacje:

Jeżeli istnieją inne dane dotyczące wyniku finansowego, które mogą się przyczynić do zrozumienia sytuacji jednostki, to należy je tu ujawnić, np. podanie podstawowych rodzajów przychodów – dotacje, subwencje, udziały w podatkach PIT i CIT, podatków i opłat lokalnych, środków UE:

przychody z tytułu:	kwota przychodu w 2019 r
subwencje oświatowe	39 620 189,00
dotacje z budżetu państwa	67 000 317,10
udziały w podatkach PIT	54 512 423,00
udziały w podatkach CIT	6 188 146,63
Podatki i opłaty lokalne	49 388 959,86
dofinansowania z UE	3 335 416,16
dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych	24 415 191,00
razem:	244 460 642,75

3. Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki:

W tej części ujmować można wszelkie dane dotychczas nieprzedstawione, m.in. o:

- skutkach błędów z poprzednich lat,
- skutkach zmiany polityki rachunkowości,
- zdarzeniach mających miejsce po dniu bilansowym,
- poziomie zatrudnienia i wynagrodzeniach,
- realizowanych projektach i zawartych umowach.

- Sprawozdanie łączne sporządzane jest na podstawie danych 14 jednostek budżetowych. Są to:

1. Wrzesińskie Obiekty Sportowo Rekreacyjne
2. Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrześni
3. Warsztat Terapii Zajęciowej we Wrześni
4. Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 1 we Wrześni
5. Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr 2 we Wrześni
6. Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr 3 we Wrześni
7. Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr 6 we Wrześni
8. Samorządowa Szkoła Podstawowa w Chwalibogowie
9. Samorządowa Szkoła Podstawowa w Kaczanowie
10. Samorządowa Szkoła Podstawowa w Otocznej
11. Samorządowa Szkoła Podstawowa w Marzeninie
12. Samorządowa Szkoła Podstawowa w Nowym Folwarku
13. Samorządowe Przedszkole Nr 6 we Wrześni
14. Urząd Miasta i Gminy we Wrześni

Kwota wzajemnych rozliczeń pomiędzy jednostkami w zakresie danych wykazywanych w rachunku zysków i strat wyniosła w 2019r **683.622,35 zł**. Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Września Nr WOR.0050.2.52.2015 z dnia 28 maja 2015r nie dokonuje się wzajemnych wyłączeń między jednostkami jeżeli kwota wyłączeń nie stanowi 1% sumy bilansowej. W związku z powyższym nie dokonano wyłączeń w rachunku zysków i strat.

Kwota wzajemnych rozliczeń pomiędzy jednostkami w zakresie danych wykazywanych w zestawieniu zmian w funduszu jednostki wyniosła w 2019r **276.183,92 zł**. Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Września Nr WOR.0050.2.52.2015 z dnia 28 maja 2015r nie dokonuje się wzajemnych wyłączeń między jednostkami jeżeli kwota wyłączeń nie stanowi 1% sumy bilansowej. W związku z powyższym nie dokonano wyłączeń w zestawieniu zmian w funduszu.

Salda kont rozrachunkowych dotyczących wzajemnych rozliczeń między jednostkami wyniosły na koniec 2019r 0,- zł, w związku z powyższym nie dokonano wyłączeń w bilansie.

W roku 2019 jednostka realizowała zadania w ramach zawartych umów na realizację projektów z dofinansowaniem:

1. Umowa Nr RPWP.08.01.02-30-0191/16-00 z 6.06.2017 r. o dofinansowanie projektu w ramach WRPO na lata 2014 -2020 – projekt zintegrowany – miękki pn: „Podniesienie wiedzy uczniów i kompetencji nauczycieli – wdrożenie działań zwiększających efektywność kształcenia w SSP Nr 1 we Wrześni”.

Wartość dofinansowania **191 753,85 zł**, z czego:

środki z budżetu UE – 171 569,23 zł

środki z budżetu państwa – 20 184,62 zł.

2. Umowa Nr RPWP.04.04.01-30-0021/16-00 z dnia 12.12.2018 r. o dofinansowanie projektu pn:

„Przebudowa Wrzesińskiego Ośrodka Kultury wraz z robotami towarzyszącymi” w ramach Osi Priorytetowej 4 „Środowisko” działania 4.4. „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturalnego” WRPO na lata 2014 – 2020.

Wartość dofinansowania z budżetu UE – **2 064 077,51 zł.**

Całkowita wartość projektu – 5 322 684,59 zł.

3. Umowa Nr 2019/0244/0537/SubA/DIS/OSA o dofinansowanie ze środków funduszu rozwoju kultury fizycznej zadania inwestycyjnego w ramach Programu Rozwoju Małej Infrastruktury Sportowo – Rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – „Otwarte Strefy Aktywności” (OSA) zawarta 7.08.2019r z Ministerstwem Sportu i Turystyki.

Wartość dofinansowania **71 000,00 zł.**

Całkowita wartość zadania – 150 240,00 zł.

4. Umowa Nr 10.110/19 z dnia 3.10.2019 r. o dofinansowanie zadania pn: „Budowa obwodnicy Wrześni wraz z infrastrukturą towarzyszącą” realizowanego ze środków Funduszu Dróg Samorządowych.

Wartość dofinansowania – **24 157 185,00 zł.**

5. Umowa Nr 10.241/19 z 28.10.2019 r. o dofinansowanie zadania pn: „Budowa drogi gminnej zamykającej układ komunikacyjny poprzez połączenie ul. Paderewskiego z ul. Działkowców we Wrześni” realizowanego ze środków Funduszu Dróg Samorządowych.

Wartość dofinansowania – **3 721 048,00 zł.**

Zmiany wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (wartość brutto)

lp.	określenie grupy składników majątku trwałego	stan na początek roku obrotowego 01.01.2019 r.	zwiększenia			zmniejszenia			stan na koniec roku obrotowego 31.12.2019 r.
			nabycie	nieodpłatne otrzymanie	inne	sprzedaż / likwidacja	nieodpłatne przekazanie	inne	
1.	Wartości niematerialne i prawne	623 462,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	623 462,00
2.	Środki trwałe, (011+016)w tym:	558 588 039,14	40 243 806,91	1 030 228,03	300 900,01	5 250 293,23	519 753,55	,00	594 392 927,31
a)	grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	110 113 783,75	11 813 028,71	,00	87 858,01	5 059 781,75	,00	,00	116 954 888,72
b)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	434 551 881,03	26 866 498,89	1 030 228,03	213 042,00	139 412,15	429 873,00	,00	462 092 364,80
c)	urządzenia techniczne i maszyny	7 480 745,04	743 989,93	,00	,00	45 499,33	89 880,55	,00	8 089 355,09
d)	środki transportu	4 859 673,84	,00	,00	,00	,00	,00	,00	4 859 673,84
e)	inne środki trwałe (gr.8 + 016)	1 581 955,48	820 289,38	,00	,00	5 600,00	,00	,00	2 396 644,86
3.	Środki trwałe w budowie (inwestycje)	3 965 495,16	36 002 788,08	,00	,00	29 697 042,75	,00	,00	10 271 240,49
4.	Zaliczki na środki trwałe w budowie (inwestycje)	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
Razem:		563 176 996,30	76 246 594,99	1 030 228,03	300 900,01	34 947 335,98	519 753,55	,00	605 287 629,80

Zmiany wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (umorzenie)

lp.	określenie grupy składników majątku trwałego	stan na początek roku obrotowego 01.01.2019 r.	zwiększenia			zmniejszenia		stan na koniec roku obrotowego 31.12.2019	wartość netto ŚT ogółem na koniec okresu sprawozdawczego
			amortyzacja		z aktualizacji wyceny	sprzedaż / likwidacja	nieodpłatne przekazanie		
			planowa	poza planowa					
1.	Wartości niematerialne i prawne	488 448,49	71 297,22	0,00	0,00	0,00	559 745,71	63 716,29	
2.	Środki trwałe (011), w tym:	127 519 921,19	17 011 948,70	0,00	0,00	105 008,21	26 615,74	449 100 197,89	
a)	grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	20 043,19	9 672,46	0,00	0,00	0,00	0,00	116 925 173,07	
b)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	119 207 144,35	15 525 175,74	0,00	0,00	58 593,12	26 615,74	327 445 253,57	
c)	urządzenia techniczne i maszyny	5 383 913,08	633 758,25	0,00	0,00	40 815,09	0,00	2 112 498,85	
d)	środki transportu	1 790 478,02	683 033,05	0,00	0,00	0,00	0,00	2 386 162,77	
e)	inne środki trwałe (gr.8)	1 118 342,55	160 309,20	0,00	0,00	5 600,00	0,00	231 109,63	
3.	Dobra kultury	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	892 483,48	
4.	Środki trwałe w budowie (inwestycje)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 271 240,49	
5.	Zaliczki na środki trwałe w budowie (inwestycje)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	,00	
Razem:		128 008 369,68	17 083 245,92	0,00	0,00	105 008,21	26 615,74	144 959 991,65	460 327 638,15

Wyjaśnienie dot. kolumny "stan na początek roku obrotowego 01.01.2019r"

Wiersz 2c –przesunięto środki trwałe z grupy 8 o wartości 12 903,94 do wiersza 2e – w 2018r kwota ta mylnie została wykazana w gr.VI

Wiersz 2e –przesunięto środki trwałe z grupy 6 o wartości 8 721,20 do wiersza 2c - w 2018r kwota ta mylnie została wykazana w gr.VIII